

Het grote geldboek voor de kleine ondernemer

Stephan Zwanikken

Leer in 5 praktische stappen
je financiën doen en begrijpen

[vakmedianet](https://www.vakmedianet.nl)

Inclusief
rekenmodellen
t.w.v. € 75

Het grote geldboek voor de kleine ondernemer

Het grote geldboek voor de kleine ondernemer

In 5 praktische stappen
je financiën doen en begrijpen

Stephan Zwanikken

Vakmedianet

Ontwerp omslag en binnenwerk: Douwe Hoendervanger Grafisch Ontwerp ^{bno}
(douwehoendervanger.nl)

ISBN 978 946276 0868

© Stephan Zwanikken 2015

Alle rechten in deze uitgave zijn voorbehouden aan Vakmedianet. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16h t/m 16m Auteurswet jo. Besluit van 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (Postbus 3060, 2130 KB).

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever(s) geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor gevolgen hiervan.

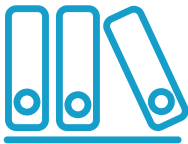
Inhoud

Voorwoord	11
Inleiding	13
Registreer je boek!	15

STAP 1	MAAK EEN PLAN	19
1	Bereid je goed voor op het ondernemerschap	21
1.1	Weet waarom ondernemers falen	24
1.2	Schrijf het allerbelangrijkste plan... het exitplan	26
1.3	Bepaal de lengte van je landingsbaan	29
2	Formuleer je unieke aanbod	33
2.1	Bepaal je niche	35
2.2	Leer jouw klant kennen door 5 simpele vragen te stellen	36
2.3	Schrijf jouw unieke aanbod op	37
3	Regel nu de volgende zaken	41
3.1	Kies een rechtsvorm	43
3.2	Schrijf je in bij de Kamer van Koophandel	45
3.3	Open een zakelijke bankrekening	46
3.4	Werk volgens een voorbeeldovereenkomst	46
3.5	Regel je verzekeringen	48
4	Maak een simpel businessplan op 1 A4	49
4.1	Beschrijf jouw kwalitatieve doelstelling	54
4.2	Stel concrete doelen	56
4.3	Bedenk strategieën om concrete doelen te bereiken	57
4.4	Meet je succes	59
4.5	Benoem de activiteiten die je gaat uitvoeren	61

5	Stel een financieel plan op in 5 praktische stappen	63
5.1	Bepaal hoeveel geld je nodig hebt	67
5.2	Stel vast hoe je de investeringen betaalt	70
5.3	Maak een schatting van verwachte omzet en kosten	73
5.4	Breng inkomsten en uitgaven in kaart	76
5.5	Bereken hoeveel geld je privé nodig hebt	82
5.6	Bereken je uurtarief	84
5.7	Bereken het optimale dga-salaris	87
5.8	Bepaal de aflossingscapaciteit	89

STAP 2 ADMINISTRATIE OP ORDE 91

6	Schep orde in de papieren en digitale chaos	93
6.1	Verzamel bewijsmateriaal	96
6.2	Structureer al je documenten	97
6.3	Richt je digitale archief in	99
6.4	Gebruik een slim ordnersysteem	101
6.5	Voldoe aan alle wettelijke eisen	104
7	Beheer je btw-administratie	107
7.1	Bepaal het btw-tarief	109
7.2	Bereken de btw	110
7.3	Voldoe aan de eisen van de Belastingdienst	111
7.4	Maak gebruik van de kleineondernemersregeling	112
7.5	Corrigeer je btw-aangifte voor privégebruik	113
8	Houd een uren- en kilometerregistratie bij	117
8.1	Houd een urenadministratie bij	119
8.2	Registreer ritten en kilometers	122

STAP 3 GEGEVENS VERWERKEN 129

9	Richt je boekhouding in	131
9.1	Weet wat je boekhouding is	133
9.2	Besteed je boekhouding uit of doe het zelf	134
9.3	Selecteer de boekhouder of accountant die bij je past	136
9.4	Kies een boekhoudpakket	139
9.5	Richt je boekhoudpakket in	144
10	Verwerk transacties in je boekhouding	149
10.1	Werk in de juiste volgorde	152
10.2	Kies de juiste categorie of grootboekrekening	152
10.3	Ontdek de boekhoudformule	154
10.4	Maak en verstuur verkoopfacturen	161
10.5	Verwerk inkoopfacturen	168
10.6	Download en verwerk je dagafschriften	172
10.7	Registreer kasontvangsten en -uitgaven	175
10.8	Leg incidentele posten vast in het memoboek	177
10.9	Controleer je administratie	178

STAP 4 INZICHT IN CIJFERS 181

11	Weet welke rapportages belangrijk zijn	183
11.1	Winst- en verliesrekening	186
11.2	Balans	194
11.3	Kasstroomoverzicht (cashflow)	198
11.4	Andere praktische rapportages	204

12	Begrijp de winst- en verliesrekening	207
12.1	Bepaal je winst	209
12.2	Verbeter de winst van productondernemingen	211
12.3	Verbeter de winst van dienstenondernemingen	219
12.4	Bereken de verschuldigde belasting	225
13	Lees en begrijp de balans	229
13.1	Maak kennis met je bezittingen	231
13.2	Ontdek hoe alles is betaald	236
13.3	Bestudeer je eigen balans	238
13.4	Weet waar de bank naar kijkt	240
14	Stuur op kengetallen	243
14.1	Pas de jaarrekening aan voor je eigen analyse	245
14.2	Bepaal de winstgevendheid	250
14.3	Beoordeel de solvabiliteit	253
14.4	Bereken de liquiditeit	254
14.5	Bekijk de efficiëntie van je organisatie	255
15	Vergelijk je resultaten op vier manieren	259
15.1	Vergelijk uitkomsten met andere getallen	261
15.2	Vergelijk resultaten in de tijd	261
15.3	Vergelijk de situatie met andere bedrijven	268
15.4	Vergelijk resultaten met interne normen	269
16	Maak goede investeringsbeslissingen	273
16.1	Identificeer alternatieven	276
16.2	Bereken kwantitatieve selectiecriteria	276
16.3	Beoordeel welk alternatief de beste resultaten oplevert	280
16.4	Overweeg kwalitatieve factoren en maak een keuze	280

STAP 5	CONTROLE OVER FINANCIËN	283
17	Ken de aftrekbaarheid van kosten en btw	285
17.1	Ontdek de volledig aftrekbare kosten en btw	287
17.2	Ken de beperkt aftrekbare kosten en btw	292
17.3	Weet welke kosten en btw je niet kunt aftrekken	301
17.4	Ken de aftrekbaarheid van kosten van de privéauto	302
18	Vergeet niets tijdens de jaarafsluiting	307
18.1	Beheer je vaste activa en afschrijvingen	309
18.2	Bereken de voorziening dubieuze debiteuren	311
18.3	Verwerk vooruitbetalingen en -ontvangsten	313
18.4	Denk aan betalingen en ontvangsten achteraf	314
18.5	Bepaal de voorraadwaarde en de kostprijs verkopen	315
18.6	Bepaal het privégebruik	316
18.7	Verwerk rechten kleineondernemersregeling	317
18.8	Bereken de vennootschapsbelasting	317
18.9	Bereken de bijtelling auto van de zaak	318
18.10	Boek de kilometervergoeding privéauto	319
18.11	Bepaal nog te factureren omzet	320
18.12	Bereken de toevoeging oudedagsreserve	320
19	Verzorg de jaarafsluiting	323
19.1	Sluit het boekjaar af	325
19.2	Stel de jaarrekening op	327
19.3	Open een nieuw boekjaar	330
19.4	Deponeer de jaarstukken bij Kamer van Koophandel	332
20	Doe aangifte omzetbelasting	335
20.1	Controleer de btw-aangifte	337
20.2	Let op bij de laatste aangifte van het jaar	338
20.3	Dien de aangifte in bij de Belastingdienst	339
20.4	Betaal de verschuldigde omzetbelasting	340
20.5	Geef correcties door met een suppletie omzetbelasting	340

21	Doe aangifte inkomsten- of vennootschapsbelasting	343
21.1	Verdiep je in het systeem van de Belastingdienst	345
21.2	Ken de aftrekposten voor ondernemers	348
21.3	Verzamel documenten	352
21.4	Verwerk gegevens in aangifteprogramma	353
21.5	Controleer de aangifte en dien hem in	356
21.6	Plan je belastingbetalingen	357
21.7	Bereid belastingcontroles goed voor	359
22	Bereken of je geld terugkrijgt	361
22.1	Verzamel definitieve aanslagen inkomstenbelasting	364
22.2	Bereken eventuele teruggave	364
	Begrippenlijst	367
	Bijlagen	
	Bijlage 1: Rekeningschema	373
	Bijlage 2: Beslisboom	378
	Bijlage 3: Aftrekbaarheid kosten en btw	379
	Over de auteur	381
	Trefwoordenregister	383

Voorwoord

Ik heb dit boek in de eerste plaats geschreven om zelfstandige ondernemers (zzp'ers) te helpen bij het doen en begrijpen van hun financiën en administratie, zodat zij altijd weten hoe ze er financieel voor staan, exact weten hoeveel belasting ze moeten betalen en niet meer bang hoeven zijn voor die blauwe envelop.

Dit boek is voor zzp'ers die meer grip willen krijgen op hun financiën en administratie. Voor ondernemers die succesvol willen zijn. Ook ondernemers met een klein bedrijf met enkele werknemers kunnen hun voordeel doen met dit boek.

Waarom je niet zonder kennis van financiën kunt ondernemen

Financiën is de taal van het ondernemen. Spreek je deze taal niet, dan is het onmogelijk om te begrijpen welke financiële risico's je loopt en wat je onderneming oplevert. Het nemen van beslissingen zonder je financiën te begrijpen staat gelijk aan een willekeurige gok bij de paardenraces. Je weet nooit wie er wint. Het is onredelijk om aan te nemen dat zo'n willekeurige gok doorlopend verantwoorde resultaten oplevert. Als je meedoet aan het spel van ondernemen, wil je ook weten of je wint.

De boekhouding is een peilstok waarmee je de voortgang van je onderneming kunt meten en helpt bij het voorspellen van toekomstige prestaties. Het runnen van een onderneming zonder financieel inzicht is als het rijden naar Zuid-Spanje zonder navigatie. Vroeg of laat zal je verdwalen, met alle gevolgen van dien.

Leer een ondernemer zijn financiën en administratie begrijpen en hij of zij wordt een betere ondernemer. Gebrek aan financiële kennis leidt vroeg of laat tot problemen, zoals onverwacht hoge belastingaanslagen of hoge rekeningen van accountant of boekhouder. Een van de kenmerken van succesvolle ondernemers is dat zij altijd blijven leren. En daar hoort kennis over financiën en administratie bij.

Mijn doel is om ondernemers op praktische wijze te leren omgaan met hun financiën, administratie en belasting. Door de stapsgewijze uitleg met veel praktische sjablonen, oefeningen en belastingtips bespaart een ondernemer al snel honderden euro's per jaar op belasting en accountantskosten.

Je zult *Het grote geldboek voor de kleine ondernemer* geweldig vinden als je...

- nu eindelijk je financiën eens goed wilt beheersen en begrijpen;
- gefrustreerd bent geraakt door alle financiële termen en begrippen die je accountant of boekhouder gebruikt;
- ooit onaangenaam verrast werd door hoge belastingaanslagen en rekeningen die je niet zag aankomen;
- ooit teleurgesteld bent geweest omdat je dacht dat je met je onderneming meer geld zou overhouden.

Bedankt Edith de Ronde, Rutger van Os en Rudy von Rotz voor het meelesen en jullie waardevolle feedback.

September 2015

Stephan Zwanikken

Inleiding

De grootste frustratie van ondernemers met een klein bedrijf over hun financiën en administratie heeft te maken met *geld*. Het (noodgedwongen) uitbesteden van de administratie vinden ze een kostbare aangelegenheid. De helft van alle kleine ondernemers betaalt hiervoor meer dan € 1.000 per jaar. Bijna een kwart betaalt zelfs het dubbele! En dat is exclusief de maandelijkse kosten voor de boekhoudsoftware, die ondernemers vaak ook nog eens te ingewikkeld vinden.

Ondernemers vrezen het *gebrek aan inzicht* in hun financiën, waardoor ze mogelijk te maken krijgen met onverwacht hoge belastingaanslagen. Als je *te afhankelijk* bent van je accountant of boekhouder, met hun bijbehorende hoge rekeningen, moet je langer wachten totdat je beschikt over cruciale informatie. Hierdoor loop je het risico dat je niet meer op tijd kunt bijsturen en kom je in *geldproblemen*.

Dit boek helpt je om:

- op 1 A4 een simpel plan te maken voor je onderneming, waarmee voor iedereen direct duidelijk is wat je doelen zijn, hoe je die gaat bereiken en wie, welke acties, wanneer uitvoert;
- je plan financieel door te rekenen met gratis, praktische begrotingsmodellen;
- orde te scheppen in de papieren en digitale chaos;
- je boekhouding (grotendeels) zelf te doen of deze op verantwoorde wijze uit te besteden;
- financiële rapportages te lezen en te begrijpen;
- inzicht te krijgen in je eigen financiën;
- nare financiële verrassingen te voorkomen; je weet altijd hoeveel belasting je (nog) moet betalen;
- gebruik te maken van de aftrekbaarheid van kosten en btw;
- niets te vergeten bij de jaarafsluiting en belastingaangiften;
- zelf je eigen jaarrekening op te stellen. Je kunt de jaarrekening lezen en begrijpen, zodat je weet waar je aandacht naar uit moet gaan;
- de aangifte inkomstenbelasting voor te bereiden en (grotendeels) zelf te doen.

Dit boek kent een logische opbouw en bestaat uit de volgende vijf stappen:

1. *Maak een plan*: weet waarom je gaat ondernemen, schrijf je businessplan op 1 A4 en vertaal dit in een gedegen begroting.
2. *Administratie op orde*: breng orde in de papieren en digitale chaos met een slim ordnersysteem en weet wat je allemaal moet bijhouden.
3. *Gegevens verwerken*: richt je boekhouding in en verwerk eenvoudig alle bonnetjes, facturen en dagafschriften in je administratie (of – als je de boekhouding uitbesteedt – hoe dat gedaan wordt).
4. *Inzicht in cijfers*: krijg inzicht in de financiële situatie van je onderneming, lees en begrijp de financiële rapportages en stuur op kengetallen.
5. *Controle over financiën*: ken de aftrekbaarheid van kosten en btw, vergeet niets tijdens de jaarafsluiting, stel de jaarrekening op en doe je belastingaangiften.

Als je serieus met de financiën van je onderneming aan de slag wilt, werk dan van voor naar achter het boek door. Je bereidt je daarmee het beste voor om straks je financiën en administratie grotendeels zelf te kunnen bijhouden en een succesvollere ondernemer te worden.

Echter, je kunt ieder hoofdstuk ook afzonderlijk lezen als het je puur om de informatie gaat.

Dit boek zit boordevol tips, oefeningen, opdrachten, handige sjablonen en checklists. Als je dit boek registreert, kun je al deze hulpmiddelen gratis downloaden van de website.

Ondernemers hebben allemaal te maken met financiële uitdagingen en velen hebben hier moeite mee. Met dit boek leert een ondernemer (zzp'er) in vijf praktische stappen zijn financiën doen en begrijpen. Van businessplan tot aangifte inkomstenbelasting. Zonder deze kennis kun je de financiële risico's en voordelen van een onderneming onmogelijk begrijpen. Het boek leert je de CFO van je eigen bedrijf te worden. Als je meedoet aan het spel van ondernemen, wil je ook weten of je wint!

Het grote geldboek voor de kleine ondernemer:

- **Vermindert stress:** je scheidt orde in de papieren en digitale chaos, je leert beter plannen, je weet altijd hoe je er financieel voorstaat, de belastingtijd wordt pijnloos en je hebt geen nare verrassingen meer.
- **Verhoogt de winst:** je bespaart en verdient geld, omdat je de cijfers begrijpt die het verhaal vertellen van je onderneming.
- **Vergroot financiële zekerheid:** je leert beter met geld en cijfers omgaan en je hebt nooit meer onverwacht geld tekort.

Dit bereik je in 5 praktische stappen:

1. **Maak een plan:** weet waarom je gaat ondernemen, schrijf je businessplan op 1 A4 en vertaal dit in een gedegen begroting.
2. **Administratie op orde:** breng orde in de papieren en digitale chaos met een slim ordnersysteem en weet wat je allemaal moet bijhouden.
3. **Gegevens verwerken:** richt je boekhouding in en verwerk eenvoudig alle bonnetjes, facturen en dagafschriften in je administratie (of weet hoe dat voor je gedaan wordt).
4. **Inzicht in cijfers:** krijg inzicht in de financiële situatie van je onderneming, lees en begrijp de financiële rapportages en stuur op kengetallen.
5. **Controle over financiën:** ken de aftrekbaarheid van kosten en btw, vergeet niets tijdens de jaarafsluiting, stel de jaarrekening op en doe je belastingaangiften.

Stephan Zwanikken is zelf een kleine ondernemer. Vanuit zijn internetbedrijf heeft hij vele ondernemers met succes leren boekhouden.

